

FORRAI JUDIT: Új zónák - régi problémák. Történetek az utcai prostitúció szabályozásáról

Az utcai prostitúciónak régi hagyománya van Budapesten. Míg az 1867-es első szabályrendelet egyértelműen előírja, hogy a kéjalgés színtere kizárólag a bordélyház, addig 1902-ben ez mindössze főkapitányi javaslatként fogalmazódott meg, és csak az 1909-es szabályrendeletben rögzítették, hogy az utcán űzött prostitúciót vissza kell szorítani. [...]

Szabályozó, regisztráló rendszer

Hogy elkerüljék a szeméremsértő viselkedést, kihívó magatartást és utcai csavargást, egyes kávéházak engedélyt kaptak arra, hogy a prostituáltak ezekben gyülekezzenek kliensre vadászva. De "a rendőrség a helységeket állandó felügyelet alatt tartja és közegeivel bármikor átvizsgálhatja". [...]

A Tanácsköztársaság idején a kéj nők magántalálkahelyeit és a garniszállókat lakások céljára "elrekvirálták", így a bejegyzett és a titkos kéj nők fedél nélkül maradván, a számukra kijelölt kávéházak előtt grasszáltak. Ezeket a kávéházakat, mulatókat a jóízű, gazdag polgárok lakhelyeitől távol jelölték meg, lehetőleg a város külső területein, a szegénynegyedben.

Így alakult ki a mai József körút, Népszínház utca, Fiumei út és Baross utca közti terület a Józsefvárosban, Rákóczi térrel együtt, ami az utcai prostitúció központja volt.

Kísérlet a kéjzónák kialakítására

Az 1926-os országos belügyminiszteri szabályrendelet zónásított rendszerrel, meghatározott helyen és időben engedélyezte az utcai prostitúciót. [...] A kijelölt utcákon a nyári időszakban (április 1-től szeptember 30-ig) este 9-től reggel 7-órától, a téli időszakban (október 1-től március 31-ig) este 8-tól reggel 8-ig jelenhet meg a prostituált.

"Szocialista" emberideál kontra titkos prostitúció

A második világháború után az új államrendszerben a "szocialista embertípus" eszmerendszere szerint a szexuális kizsákmányolásnak, vagyis a pénzért árult szerelemnek, a prostitúciónak nem volt helye. 1949-ben bezárták a bordélyházakat, 1955-ben Magyarország is ratifikálta az ENSZ 1950. évi New York-i egyezményét, vagyis az korábbi szabályozási, regisztrációs, stigmatizáló rendszert felszámolták.

Ezzel az addigi hagyományos utcai kéjipar, az "átnevelő és átképző programoknak" köszönhetően - legalábbis statisztikailag - megszűnt. [...]

Az 1970-80-as évek egyre lazább, átalakuló társadalma már inkább szemet húnyt az utcai prostitúció fölött.

A szexipar és a bűnözés

[...] Az 1990-es években Magyarország - elhelyezkedésénél fogva - a drog- és fegyverkereskedelemben nemcsak tranzit-, de célországgá is vált. A környező keleti (a volt szocialista) országokból megindult az újkori népvándorlás. Mágnesként vonzza a magyarországi prostitúciós lehetőség, a megélhetés reménye az ukrán, orosz, román, lengyel fiatal nőket és férfiakat. Ezekből a küldő országokból ki-kí szerencséje és lehetősége szerint vagy ittmarad, vagy továbbvándorol az áhított mesés nyugat felé. A magyar lányok külföldi célországai Belgium, Hollandia, Olaszország, Németország és persze az első szomszédos állam, Ausztria.

Kényszerítő körülmények

A nagyon rossz szociális helyzet, a családról való gondoskodás, a munkanélküliség, iskolázatlanság, kíváncsiság, vagy a sok pénz, szép ruhák, gondtalan élet, jó autó, lakás, néha a társ, a partner, a szerelem utáni vágy, hiszékenység, kirekesztettség, meg nem értés, lázadás, könnyűnek látszó pénzszerzés, kalandvágy, munkalehetőség stb. motiválja azokat a fiatalokat, akik a prostitúció szövevényes hálóján olyan könnyen fennakadnak. A családon belüli szexuális zaklatás is gyakran a prostituált életmód felé taszítja az azt elszenvetőket.

Türelmi zóna vagy vigalmi negyed

Az utcai prostitúció az 1990-es évek elején már elviselhetetlen méreteket öltött. A városok bevezető útvonalait, a kamionparkolókat és lassan majdnem minden városrészt elleptek az utcai prostituáltak. Különösen szembetűnővé vált ez a fővárosban.

Polgári kezdeményezésre törvényelőkészítés indult meg prostitúció szabályozására. Első lépésként az 1993. évi XVII. törvény hatályon kívül helyezte az üzletszerű kéjalgés bűncselekményi tényállását, vagyis a prostitúciós

cselekmény, szexuális szolgáltatás szabálysértéssé minősült. Ezt követően többéves előkészítő munka után elkészült az 1999. évi LXXV. törvény, mely egyszerre tárgyalja a "szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályait és az ehhez kapcsolódó törvénymódosításokat", köztük az utcai prostitúció szabályozását.

A törvény tiltja a szexuális szolgáltatást meghatározott közterületeken. Türelmi zónát jelölhet ki viszont az önkormányzat ott, ahol a prostitúcióra igény van, és az tömegesen fordul elő. [...]

Több tervezet látott már napvilágot, hogy vigalmi negyedek létesítsenek, vagy több fizetési kategóriának megfelelő területet adjanak a kéjiparnak a fővárosban. Két rendelet van, azonban konzenzus, rend még nincs.

[Vissza a tartalomjegyzékhez](#)